

یادداشت

تولید پایدار در صنعت طیور: مسیری به سوی آینده

دکتر امیر مصیب‌زاده*

دکتری تخصصی تغذیه طیور گروه مهندسی علوم دامی، دانشکده کشاورزی، دانشگاه ارومیه، ارومیه، آذربایجان غربی، ایران^۱

صنعت طیور امروزه به یکی از مهم‌ترین منابع تأمین پروتئین ارزان برای میلیاردها نفر در سراسر جهان تبدیل شده است. با این حال، رشد سریع تولید نگرانی‌هایی را در مورد اثرات زیست محیطی، رفاه حیوانات و بهره‌وری منابع به همراه داشته است. به همین دلیل، مفهوم تولید پایدار در طیور (Sustainable Poultry Production) به یکی از موضوعات محوری میان متخصصان، پژوهشگران و سیاست‌گذاران بدل شده است. پایداری در تولید طیور به معنای ایجاد توازن میان کارایی اقتصادی، مسئولیت‌پذیری زیست محیطی و مقبولیت اجتماعی است. از نظر اقتصادی، تولیدکنندگان باید در عین سودآوری، عرضه پایدار مواد غذایی را تضمین کنند. از جنبه زیست محیطی، کاهش انتشار گازهای گلخانه‌ای، بهبود بهره‌وری انرژی و استفاده از شیوه‌های نوین مدیریت ضایعات مانند تبدیل کود مرغی به کود زیستی یا انرژی تجدیدپذیر اهمیت دارد. از نظر اجتماعی نیز رفاه حیوانات، ایمنی کارگران و جلب اعتماد مصرف‌کنندگان جایگاه ویژه‌ای پیدا کرده‌اند. از راهبردهای کلیدی در این زمینه می‌توان به تغذیه دقیق اشاره کرد که با تأمین دقیق نیازهای غذایی پرندگان، از هدر رفت منابع جلوگیری کرده و ضریب تبدیل خوراک را بهبود می‌بخشد. همچنین استفاده از مواد جایگزین مانند پروتئین حشرات یا محصولات جانبی سایر صنایع، فشار بر منابع سنتی خوراک مانند ذرت و سویا را کاهش می‌دهد (که این امر کاهش خروج ارز از کشور را به دنبال خواهد داشت). بهبود سیستم‌های پرورش و تهویه نیز علاوه بر ارتقای رفاه پرندگان، موجب کاهش تلفات و تنش‌های محیطی می‌شود. فناوری‌های نوین نیز در این زمینه نقشی اساسی ایفا می‌کنند. سنسورها، اتوماسیون‌ها و تصمیم‌گیری‌های مبتنی بر داده‌ها به مرگذاران کمک می‌کنند تا مصرف خوراک، آب و انرژی را بهینه کرده و تولیدی کارآمدتر و سازگارتر با محیط زیست داشته باشند. از سوی دیگر پیشرفت‌های ژنتیکی نیز موجب شده‌اند تا سویه‌های گوشتی امروزی با رشد سریع‌تر و کارایی بالاتر پرورش یافته و ردپای زیست محیطی به ازای هر کیلوگرم گوشت کاهش یابد. در نهایت، تولید پایدار تنها به معنای کاهش هزینه یا افزایش بهره‌وری نیست، بلکه تضمین آینده تغذیه جهانی است. با اتخاذ روش‌های سازگار با محیط زیست و توجه به رفاه حیوانات و ایمنی غذایی، صنعت طیور می‌تواند نیاز روزافزون به پروتئین را پاسخ داده و در عین حال از منابع طبیعی حفاظت کند. مسیر پایداری دشوار است، اما فرصتی ارزشمند برای ایجاد نظام غذایی مقاوم‌تر و مسئولانه‌تر در آینده فراهم می‌آورد.

*نویسنده مسئول: amirmosayyebzadeh@ut.ac.ir

بخش: تغذیه طیور دبیر تخصصی: دکتر مطلب ابراهیمی

تاریخ دریافت: ۱۴۰۴/۰۱/۲۶ تاریخ بازنگری: ---/---/--- تاریخ پذیرش: ۱۴۰۴/۰۱/۲۸ تاریخ انتشار آنلاین: ۱۴۰۴/۰۲/۰۸

فرانس‌دهی: مصیب‌زاده، ا. تولید پایدار در صنعت طیور: مسیری به سوی آینده. علمی-ترویجی (حرفه‌ای) دامستیک، ۱۴۰۴، ۲۵(۱): ۴.

AnimSSAUT